

Phật của mình bên trong, cứ chạy theo bề ngoài, như là thấy Phật có tướng tốt, có hào quang sáng rỡ, Ông Tu-Đồ-Đề trả lời và giải thích rồi, thế mà Phật còn căn dặn thêm, bởi Phật thấy trong Đại hội thỉnh-giáo, còn có nhiều người chưa tỏ-ngộ, chưa thấy được Phật lòng, nên mới chỉ cho mỗi người đều thấy cái bản-tánh Như-Lai của mình, bằng cách « ra lia các tướng hư-bong ». Hề mê theo tướng thì chẳng thấy được tánh, cũng như mê sự thì thất lý vậy.

43. V. Thế thì hai tiếng « Như-Lai » trong câu nói ấy, là Phật ám chỉ cái bản-tánh của mình, chứ chẳng phải chỉ Phật. Như câu nói « Nhơn hơn hữu tánh Như-Lai ? »

B. Vâng ! Phật chỉ bản-tánh Như-Lai của mỗi người chúng sanh đều có, ai ngộ được gọi là thấy Như-Lai, hoặc gọi là kiến-tánh Như-Lai, cũng gọi là kiến Phật-tánh. Người kiến tánh là người biết nương theo Phật lòng để mà tu.

Vì cái lẽ câu ấy chỉ về Phật-tánh của mình, bởi vậy cho nên, tuy Phật đã nhập Niết-ban trên hai ngàn năm nay, mà nhiều người học Kim-Cang, nhớ câu ấy mà tỏ ngộ không biết bao nhiêu. Và, cũng nhờ câu ấy mà người tu học đời này, biết quay về Phật lòng bỏ Phật giá ở ngoài.

44. V. Xin cử ra thêm một câu nữa, (cũng trong kinh Kim-Cang) dạy người tu-hành bỏ Phật ngoài tìm Phật lòng ?

B. Có bài kệ nói như vậy :

Bằng lấy sắc mà thấy Ta,

Lấy âm thanh mà cầu Ta,

Là kẻ làm tà đạo,

Chẳng thấy được Như-Lai.

45. V. Bài kệ này trong Kim-Cang tôi hiểu chưa tới. Chữ « Ta » ấy là Phật tự xưng, và hai chữ « Như-Lai » ấy cũng là Phật tự xưng chăng ? Thế thì câu nào bảo bỏ Phật ngoài tìm Phật lòng ?

B. « Ta » là do tiếng « Ngã » trong bốn đức của tánh thể Niết-bàn là « thường, lạc, ngã, tịnh ». Như thế thì đầu phải Phật tự xưng. Còn hai tiếng Như-Lai ấy, là Phật chỉ cái bản-tánh Như-Lai, chứ đầu phải Phật Ngài tự xưng.

Bài kệ ấy có ý nói rằng : Ai muốn thấy được cái ta e-hon thật (chơn-ngã), nghĩa là ai muốn thấy được « Bản-tánh Như-lai của mình », thì phải xa lìa sắc, tướng, thanh, âm.

Nếu ai nói rằng bài kệ ấy Phật dạy lìa sắc, tướng, thanh, âm để thấy Ngài, thì bài kệ ấy tuy không trật hẳn, chứ cũng mất rất nhiều ý nghĩa.

46. V. Tại sao tuy không trật hẳn mà mất rất nhiều ý-nghĩa ?

B. Không trật là vì các vị Tỷ-kheo, nếu muốn tìm hiểu Phật, thì phải xa lìa các tướng tốt của Ngài như 32 tướng chánh, 80 tướng phụ, sắc da vàng ánh, hào quang sáng chói, tiếng nói dịu-dàng thanh-nhã... mới hiểu biết, nghĩa là mới thấy Ngài được. Bằng như mắc kẹt trong những màu sắc tướng hảo của Phật, thì

làm sao mà thấy Phật cho được, nghĩa là làm sao thấy được cái pháp-thân của Ngài, tức là thấy được bản-thể thường tự bất sanh bất diệt (1) ?

Mất rất nhiều ý-nghĩa là : Phật đã nhập diệt hơn hai ngàn năm nay rồi, còn đâu nữa mà lìa sắc, tướng, thanh, âm, để thấy Ngài. Như thế chẳng hoá ra bài kệ chỉ dùng trong lúc Phật còn sanh tiền mà thôi ư ? Ngày nay Phật đầu còn nữa, chắc là bài kệ ấy không có chỗ công-dùng, cho những người hậu lai muốn học Kim-Cang hay sao ?

47. V. Lúc Phật còn sanh tiền, bỏ Phật ngoài tìm Phật lòng là khó, chứ ngày nay đức Phật đầu còn nữa mà chạy theo Phật ngoài ?

B. Nếu nói như ông vậy thì ngày nay ai ai cũng tỏ ngộ được Phật lòng của mình hết hay sao ? Vậy ông chẳng thấy người ta chạy theo Phật cốt, Phật giảng cơ, ... toàn là Phật ngoài tức là Phật giả đó hay sao ?

Những người cùng vậy, cầu phước, cầu tử, cầu tài, tung tán lạng xằng, há chẳng phải là họ chạy theo Phật giả, Phật ngoài hay sao ? Ông nên hiểu rằng, người tu-hành mà rõ được Phật lòng của mình để qui-y (nương theo), thì đầu có chạy theo bề ngoài như chúng ta thường thấy đó.

48. V. Như thế thì pháp Tam-qui của nhà Phật cũng có bề ngoài bề trong hay sao ?

B. Phải ! Qui-y bên trong sách Phật gọi là « Tam-qui nội », còn qui-y bên ngoài, thì gọi là « Tam-qui ngoài ».

49. V. Thế nào là Tam-qui nội ?

B. Tự qui-y Phật, tự qui-y Pháp, tự qui-y Tăng, là Tam-qui nội.

50. V. Thế nào gọi là « tự qui-y Phật ».

B. Nghĩa là nương theo Phật lòng của mình, không nương theo bất cứ Phật nào khác ở ngoài lòng.

Sách Phật có câu : Phật là lòng, lòng là Phật, (Phật tức Tâm, Tâm tức Phật). Ai ai cũng có lòng, tức là ai ai cũng có Phật, nương theo Phật lòng ấy mà tu, gọi là tự qui-y Phật.

51. V. Đành rằng lòng thì ai ai cũng có, nghĩa là ai ai cũng có Phật tâm, nhưng làm thế nào để mà nương theo, đó mới là cái bí quyết học đạo, đó mới là cái then chốt để hạ thủ công-phu, xin ông giải nội.

B. Nếu lòng ông biết giác-ngộ, đó là Phật lòng, đó là tự qui y Phật lòng mình. Trái lại, nếu lòng mình mê-muội là lòng của chúng-sanh, và mình bị chúng-sanh dắt-dẫn làm cho sa đoạ.

Sách Phật có câu : « Giác là Phật, mê là chúng-sanh », nương theo cái lòng biết giác-ngộ, ấy gọi là tự qui y Phật lòng mình.

(1) Chẳng phải thặng bằng mất, mà do lòng chúng biết.